

vinnosti rozuměti jen tak, že se jím navrhuje zrušení nikoli odevzdací listiny, nýbrž zrušení onoho opatření prvního soudu, jímž bylo nařízeno, by byla pozůstalost odevzdána dědici. Posuzuje-li se případ s tohoto hlediska, nelze uznati za oprávněnou výtku dovolací stížnosti pod b). Není pochybnosti, že jest Elišku G-ovou považovati, pokud jde o řečený odkaz, za odkazovnici podle §§ 535, 653 a 672 obč. zák. Podle § 161 druhý odstavec nesp. říz. byla Eliška G-ová jako odkazovnice oprávněna žádati již před odevzdáním pozůstalosti o zajištění odkazu, neboť šlo o odkaz, jehož zaplacení nemohla žádati před uplynutím jednoho roku, co zůstavitel zemřel (§ 685 obč. zák.). Eliška G-ová to také učinila, neboť navrhla zajištění odkazu žádostí ze dne 28. ledna 1929 (ze dne 6. března 1929), tedy před uplynutím onoho roku, ana zůstavitelka zemřela dne 23. dubna 1928. O tomto návrhu jest rozhodnouti soudci v nesporném řízení, neboť v době jeho podání nebyla pozůstalost ještě odevzdána. Uplatňování tohoto nároku na zajištění odkazu jest však až do jeho splnění překážkou vydání odevzdací listiny. Jest to zřejmým ze zákona (§ 149 a 174 nesp. říz.), neboť podle tohoto ustanovení zákona smí býti pozůstalost odevzdána teprve, prokáže-li dědic, že splnil všechny povinnosti mu náležející (Rintelen str. 78 a 82, Krasnopolski, Erbrecht str. 142 a Ott str. 95). Ovšem nesporný soudce o návrhu tom dosud nerozhodl. Nestalo-li se tak dosud a není-li tudíž vyloučeno, že bude dědici uloženo soudem, by zajistil podle zákona odkaz Elišky G-ové (§ 161 nesp. říz.), má jako odkazovnice právní zájem na tom, by nebyla odevzdána pozůstalost dědici, pokud neprokáže, že splnil zajištění odkazu podle zákona tak, jak mu snad bude uloženo. Tím však jest podle § 9 nesp. říz. oprávněna k tomu, by si stěžovala do opatření prvního soudu, jímž bylo nařízeno vydání odevzdací listiny dědici přes to, že dosud nevykázal splnění povinnosti, ohledně níž není, jak již řečeno, vyloučeno, že může býti dědici soudem uložena. Tomuto oprávnění Elišky G-ové nebránila okolnost, že dědic prohlásil svým právním zástupcem podle úředního záznamu ze dne 6. dubna 1929, že se vzdává oprávněného prostředku proti odevzdací listině jemu doručené. Neboť, byla-li Eliška G-ová oprávněna brániti se proti tomu, by odevzdací listina nebyla dědici vydána, pokud nevykázal splnění povinnosti, uložené mu poslední vůlí, nelze mluvit ani o tom, že tu byla právoplatná odevzdací listina.

Čís. 9318.

Odmítl-li soud první stolice žalobu podle důvodů usnesení pro nepřislušnost soudu, odvolací soud pak zrušil usnesení prvního soudu a uložil mu, by jednal ve věci samé, jde vpravdě o změňující usnesení rekursního soudu, proti němuž jest dovolací rekurs přípustným.

Předpis § 37 zák. o živnost. soudech nevztahuje se na spory zřízenců vykonávajících kupecké nebo vyšší služby nekupecké. V těchto sporech řídí se věcná příslušnost řádných soudů hodnotou předmětu rozepře. Pro otázku, zda jde o obchodního pomocníka či o pouhého pomocného

pracovníka, nezáleží na pojmenování (na titulu) zaměstnance ani na tom, jaký má plat, nýbrž na tom, jaké služby skutečně koná.

(Rozh. ze dne 26. října 1929, R I 824/29.)

Žalobce domáhal se žalobou na okresním soudě na žalované firmě vyplacení služebních požitků ve formě podílů na zisku a honoráře za přenechání dvou nástinů, podle kterých byla zařízena továrna žalovaného úhrnem 47.119 Kč. Věcnou příslušnost okresního soudu opíral o § 49 čís. 6 j. n., ježto jako nožířský mistr a dílovedoucí byl žalobce zaměstnán a byla s ním uzavřena smlouva služební, takže byl k žalovanému ve služebním poměru. Žalobce měl od žalovaného po dobu služebního poměru naturální byt v domě žalované firmy, čímž jest odůvodněna příslušnost okresního soudu. Žalovaný navrhl odmítnutí žaloby, ježto se citované ustanovení j. n. nevztahuje na tento případ. Uznal sice, že žalobce bydlel v domě žalované firmy, namítal však, že nepatřil k domácím lidem žalované strany. Podle repertoria nálezů čís. 229 nevztahuje se ustanovení § 49 čís. 6 j. n. na obchodní pomocníky a podle § 39 druhý odstavec uvoz. zák. k obchod. zákonu a podle § 51 druhý odstavec j. n. náleží věc vzhledem k výši zažalovaného peníze před soud obchodní (před obchodní senát krajského soudu). Soud první stolice námitce nepřislušnosti vyhověl a žalobu odmítl. Důvody: Soud, odvolávaje se na cit. repertoir nálezů námitce vyhověl, neboť § 49 čís. 6 j. n. má na mysli rozepře z pracovního, učebního a námezdního poměru zaměstnanců, nekonajících převážně kupecké nebo vyšší nekupecké služby, tudíž jen na rozepře dělníků, pomocníků, nádenníků se zaměstnavateli, tedy vesměs zaměstnanců, kteří se způsobem zaměstnání, nevyžadujícího zvláštních znalostí, od jiných rozlišují. Žalobce však sám v žalobě uvedl, že u žalované firmy byl zaměstnán jako dílovedoucí. Žalobní žádost opírá o to, že mu byl přislíben percentuelní podíl na obratu nebo na zisku, dále, že přenechal žalované firmě dva nástiny, podle kterých továrna byla nově zařízena pod vedením žalobce. Z toho jest patrné, že žalobce není zaměstnancem ve smyslu § 49 čís. 6 j. n. Kromě toho jest přihlížeti k tomu, že další podmínkou uvedeného § jest společná domácnost, neboť zákon žádá, by takový zaměstnanec »náležel k domácím lidem«, t. j. by osoba služební bydlela a stravovala se u zaměstnavatele. Toho však tu není, jde tu jen o naturální byt. Z těchto důvodů shledal soud, že věc patří před obchodní soud (senát sborového soudu) podle § 51 čís. 2. j. n. Rekursní soud zrušil napadené usnesení a uložil prvému soudu, by, nehledě k tomuto svému usnesení, dále ve věci jednal. Důvody: Rozepře vznikla ze služebního poměru v podniku strany žalované, který podléhá živnostenskému řádu. Spory mezi živnostníky a dělníky v takovém podniku jsou povolány rozhodovati živnostenské soudy (§ 1 zák. o živn. soudech), a není-li v místě živnostenského soudu, jest podle § 37 tohoto zákona příslušný výlučně soud okresní. Kdo jest dělníkem ve smyslu cit. zák. vypočítává § 5 tohoto zákona a podle písm. a) tohoto § patří k dělníkům i mistři, dílovedoucí

a přední dělníci. Ježto žalobce byl zaměstnán u žalované strany jako nožířský mistr a dílovedoucí, — jak uvádí v žalobě a proti čemuž strana žalovaná nic nenamítala, — a jako takového nelze ho pokládati za zřízence se zvláštní zodpovědností k výkonu vyšších služeb a žalobce ani sám to netvrdí, jsou tu splněny podmínky pro věcnou příslušnost okresního soudu bez ohledu na hodnotu předmětu rozepře a bylo proto stížnosti žalující strany vyhověti, napadené usnesení, jímž se soud první stolice prohlásil věcně nepříslušným zrušiti, a soudu první stolice uložiti, by nehledě k svému usnesení ve věci dále jednal. Ohledně dalšího nároku 10.000 Kč nebyla žalovanou stranou výslovně námitka nepříslušnosti soudu vznesena (§ 104 j. n. ku konci).

N e j v y š š í s o u d vyhověl dovolacímu rekursu a napadené usnesení, pokud se týkalo žalobního nároku na zaplacení 10.000 Kč za dva nástiny, změnil v ten smysl, že se obnovuje usnesení prvního soudu, pokud jím byla žaloba ve příčině tohoto nároku odmítnuta, ale s dodatkem, že se v tomto rozsahu vyhovuje námitce věcné nepříslušnosti soudu; ve příčině ostatních žalobních nároků zrušil usnesení obou nižších soudů a vrátil věc soudu první stolice s příkazem, by řízení o věcné nepříslušnosti soudu doplnil a o ní v rozsahu zrušení znova rozhodl.

D ů v o d y:

Po stránce formální jest připomenouti toto. Soud první stolice odmítl žalobní žádost a ve výroku svého usnesení nerozhodl výslovně o námitce věcné nepříslušnosti soudu, vznesené žalovanou stranou; než z jeho důvodů lze seznati, že odmítl žalobu jen proto, poněvadž uznal za důvodnou námitku žalované strany, že pro tuto věc není příslušným podle § 49 čis. 6 j. n. okresní soud, nýbrž soud obchodní, po případě obchodní senát sborového soudu podle § 51 čis. 2 j. n. Rekursní soud na žalobcovu stížnost zrušil napadené usnesení prvního soudu a uložil mu, by — nehledě k svému usnesení — ve věci dále jednal. Z jeho důvodů však plyne, že považoval dovolaný okresní soud za výlučně příslušný podle § 37 zákona o živnostenských soudech ze dne 27. listopadu 1896, čis. 218 ř. zák., a že proto námitku věcné nepříslušnosti soudu nepokládal za odůvodněnou. Nejde tedy ve skutečnosti o rozhodnutí zrušovací, neboť zrušení by způsobilo, že by věc byla uvedena v též procesní stav, ve kterém byla před vydáním napadeného usnesení prvního soudu, a že by pak bylo na prvním soudu, by o námitce věcné nepříslušnosti učinil rozhodnutí nové, čemuž však rekursní soud zřejmě nechtěl. Byla tedy rekursním soudem vyslovena vlastně jen změna usnesení prvního soudu, odmítajícího žalobu k námitce žalované strany pro věcnou nepříslušnost. Proti takovému změňovacímu usnesení rekursního soudu jest podle § 514 c. ř. s. dovolací rekurs přípustný, třebaž právní moc nebyla vyhrazena.

Ve věci nelze upříti oprávněnost dovolacímu rekursu, jenž vytýká rekursnímu soudu nesprávné posouzení po stránce právní a neúplnost řízení. V žalobě jsou uplatňovány dva druhy nároků, jeden o zaplacení

služebních požitků 37.119 Kč a o vydání služebního vysvědčení, a druhý o zaplacení 10.000 Kč za dva nástiny, které žalobce žalované firmě ponechal. S hlediska věcné příslušnosti soudu jest o každém z těchto dvou druhů nároků pojednati zvlášť. Pokud jde o první druh nároků, jež mají základ v poměru služebním, budiž uvedeno, že ustanovení § 37 zákona o živnostenských soudech, o něž se opírá napadené usnesení, má na zřeteli rozepře mezi živnostníky a jejich pomocnými dělníky, to jest pracovníky uvedenými v prvním odstavci § 73 živn. řádu, ale že se nevztahuje na spory zřízenců vykonávajících služby kupecké nebo vyšší služby nekupecké ve smyslu §§ 1, 2 a 41 zákona o obchodních pomocnících ze dne 16. ledna 1910, čís. 20 ř. zák. Ve sporech posléz uvedeného druhu řídí se věcná příslušnost řádných soudů, není-li tu příslušného živnostenského soudu, hodnotou rozepře (viz rozhodnutí čís. 2724, 5829 sb. n. s.), která v souzeném případě převyšuje 5.000 Kč. Jde tudíž v tomto mezisporu hlavně o otázku, zda konal žalobce u žalované firmy, která v dovolacím rekursu výslovně připouští, že se na její podnik vztahují předpisy živnostenského řádu, vyšší nekupecké služby či zda byl jen pomocným pracovníkem ve smyslu prvního odstavce § 73 živn. řádu. Z obsahu žaloby plyne toliko, že žalobce byl zaměstnán v továrně žalované firmy jako nožířský mistr v postavení dílovedoucího, a rekursní soud jedině z toho usoudil, že žalobce nelze pokládati za zřízence se zvláštní odpovědností k výkonu vyšších služeb. Ale při tom si rekursní soud neuvědomil, že nezáleží na pojmenování (titulu) zaměstnance ani na tom, jaký má plat, nýbrž jen na tom, jaké služby skutečně koná. (Viz zejména rozhodnutí čís. 4854, 7798 a 7812 sb. n. s.) Vždyť může zaměstnanec v závodě býti označován titulem vyšším, než jaký přísluší jeho skutečné práci podle obecných pojmů onoho odvětví živnosti, a zase naopak může mu býti přikládán titul nižší, než jaký s sebou přináší obor jeho skutečné působnosti podle oněch pojmů. Než se rozhodne spolehlivě o tom, zda byl či nebyl žalobce obchodním pomocníkem ve smyslu zákona ze dne 16. ledna 1910, čís. 20 ř. zák. po případě pouhým pomocným dělníkem podle prvního odstavce § 73 živn. řádu, musí býti především zjištěno, jaké služby žalobce v závodě žalované firmy skutečně konal, a z toho bude teprve lze posouditi, zda byly to úkony, k nimž jest třeba zvláštní zručnosti a odborné zkušenosti, která se u obyčejného dělníka nepředpokládá a nežádá, úkony, které přesahují obor a výši působnosti obyčejného dělníka. (Viz rozhodnutí čís. 4028 sb. n. s.) Protože nižší soudy vycházejíce z mylného právního názoru o podmínkách věcné příslušnosti dovolaného okresního soudu, neučinily potřebná skutková zjištění v naznačeném směru, zůstalo řízení — pokud se týče žalobních nároků na zaplacení služebních požitků a na vydání služebního vysvědčení — v obou stolicích neúplným, bylo proto důvodnému dovolacímu rekursu vyhověti, usnesení obou nižších soudů v této příčině zrušiti a věc vrátiti soudu první stolice s příkazem ve výroku uvedeném. Pokud jde o další žalobcův nárok na zaplacení 10.000 Kč za přenechání dvou nástinů žalované firmě, nelze přisvědčiti názoru rekursního soudu, že ve příčině tohoto nároku nebyla žalovanou stranou

výslovně vznesena námitka nepřislušnosti soudu (§ 104 j. n), neboť žalovaná strana vznesla námitku nepřislušnosti soudu podle spisů všeobecně, tedy ve příčině všech nároků žalobou uplatňovaných, dovozovala pak, že vzhledem k výši zažalovaného peníze náleží věc před soud obchodní pokud se týče před obchodní senát krajského soudu, a navrhla, by celá žaloba byla odmítnuta. Podle toho nelze důvodně pochybovati o tom, že se námitka věcné nepřislušnosti soudu tak, jak byla vznesena, vztahovala i k nároku na zaplacení 10.000 Kč za dva nástiny. To však jest zvláštní nárok majetkový, který nevznikl z poměru služebního a který vzhledem k hodnotě 5.000 Kč převyšující nenáleží podle § 49 čís. 1 c. ř. s. před okresní soud, takže by se ho žalobce nesměl domáhati podle § 227 c. ř. s. v téže žalobě ani, kdyby byl okresní soud pro ostatní žalobní nároky příslušným. Ve příčině tohoto nároku byla tudíž žaloba prvním soudem odmítnuta právem, bylo proto dovolacímu rekursu i v tomto bodu vyhověti a usnesení soudu první stolice v tomto rozsahu obnoviti, ovšem s dodatkem naznačujícím, že odmítnutí této části žaloby se stalo k námitce žalované strany pro věcnou nepřislušnost soudu.

Čís. 9319.

Pro žalobu o vrácení pachtovní jistoty jest výlučně příslušným okresní soud. Lhostejno, že žalobce již v žalobě přihlížel k dlužné částce pachtovného a odečetl ji ze zažalované jistoty.

(Rozh. ze dne 26. října 1929, R I 831/29.)

Žalobu o vrácení pachtovní jistoty 12.000 Kč zadal pachtýř proti propachtovateli na okresním soudě. K námitce věcné nepřislušnosti soudu první stolice žalobu odmítl, rekursní soud zrušil napadené usnesení a uložil prvnímu soudu, by ve věci samé dále jednal a znovu rozhodl. Důvody: Soud první stolice neprávem vyslovil svou nepřislušnost v tomto sporu o vrácení zbytku nájemní jistoty propachtovatelem žalujícímu pachtýři po udánlivém skončení pachtovního poměru. Nárok na vrácení nedoplatku jistoty nelze zaměňovati s nárokem na zaplacení nájemného (pachtovného), jak se stalo v napadeném usnesení, neboť nárok na zaplacení činže jest nárokem obligačním příslušejícím jen pronajímateli proti nájemci, kdežto nárok na vrácení nájemní jistoty jest nárokem příslušejícím podle obsahu žaloby pachtěři proti propachtovateli, nárok na nájemné jest nárokem náhradním za užívání pronajaté věci (§ 1090 obč. zák.), nárok na vrácení jistoty, kterážto jistota netvoří právo zástavní, nýbrž jen právo odečísti si vzájemné nároky, jest povahy zcela odlišné. Neprávem proto dospěl první soud k názoru, že tu jde o sporný nárok na zaplacení pachtovného, o němž podle výminečných ustanovení § 49 čís. 5 j. n. platí, že nárok takový jest podle toho, zda nepřesahuje 5.000 Kč či přesahuje, vymáhati buď u okresních neb u sbořových soudů. V souzeném případě jde o spor o vrácení jistoty podle obsahu smlouvy nájemní (pachtovní), tedy o spor ze smlouvy nájemní (pachtovní), který netýká se ani byti ani zaplacení činže, a jest proto